

СВІТЛЯЦЯ

ДОДАТОК ДО ГАЗЕТИ "НОВИНА АКАДЕМІЇ"

№3 2010 (30)

для студентів ДОННАБД

Шановні студенти, викладачі і співробітники Академії!
Щиро вітаємо Вас з 65-ою річницею Дня Перемоги, Днем Слави і Днем Пам'яті!

З ДНЕМ ПЕРЕМОГИ !

65 років відділяє нас від тих травневих днів, коли відлунали останні залпи найстрашнішої і найкровопролитнішої в історії людства війни. Але без-

смертний подвиг переможців, які відстояли свободу і незалежність своєї Вітчизни, очистили рідну землю від чужоземної навали, принесли свободу народам поневоленої Європи, світу, не підвладний часу. У цей славний день ми повертаємося до незабутньої весни 45-го, згадуємо тих, хто у жорстокій битві виборов нашу перемогу. 65-у річницю ми відзначаємо сьогодні як день радості й скорботи, пам'яті й безсмертя, як свято дружби народів, які в ім'я життя і майбутнього власною кров'ю захищали від загарбників кожний клаптик нашої рідної землі.

Дорогі ветерани, герої фронту і тилу! Звертаємося до Вас зі словами безмежної вдячності за вашу стійкість, мужність, хоробрість і героїзм. Схиляємо в шані голову перед загиблими за нашу честь, свободу і незалежність. Пам'ять зобов'язує нас усіх цінувати те, за що віддали життя наші діди і батьки. Вічна слава всім, хто поліг смертю хоробрих на фронтах, у партизанських загонах та підпіллі, у гітлерівських катівнях і таборах смерті, пішов із життя від ран, хвороб, голоду і негарздів!

ВТРАТИ ЗА РОКИ ВІЙНИ

Друга світова війна за своїми масштабами, грандіозним потрясінням і жертвами не мала собі рівних в історії людства. Вона охопила Європу, Азію, Африку, Океанію – гігантські простори в 22 млн. кв. км. У її орбіту виявилися втягнутими 1 млрд. 700 млн. чоловік, або більше трьох четвертих населення Землі. Війна проходила на території сорока держав. У бойових діях брали участь 110 млн. чоловік. Загальна кількість загиблих складає більше 50 мільйонів чоловік. Кошти, витрачені на ведення війни, досягають астрономічної цифри – 4 трильйони доларів.

(Усєвітня історія, том X, с. 598)

8 травня 1949 року на території Трептов-парку в Берліні був відкритий всесвітньо відомий Пам'ятник воїнам Радянської Армії, полеглим у боях з фашизмом». Це фігура радян-

ського солдата, в одній руці якого – меч, що розрубє фашистську свастіку, на іншій – врятована з руїн завойованого Берліна маленька німецька дівчинка. Меморіал зберігає пам'ять про 21 тисячу радянських солдатів, які загинули 1945 року при взятті столиці фашистської Німеччини.

РЕКВІЄМ

Згадуйте!

І через вік, мов через рік, – згадуйте!

Отих, хто вже не прийде повік, – згадуйте!

Не плачте, стримайте в горлі стогін, болісний стогін.

Воїв полеглих будьте достойні!

Вічно достойні!

Хлібом і співом, віршем тривожним, Всім життям своїм гойним, кожною миттю, подихом кожним будьте достойні! Люди!

Допоки б'є серце у грудях, – пам'ятайте!

Якою ціною щастя здобує, – будь ласка, пам'ятайте!

Пісню свою посилаючи в путь, – пам'ятайте!

Про тих, чию пісню уже не вернуть, пам'ятайте!

Дітям своїм розкажіте про них, щоб пам'ятали!

Роберт Рождественський

ЗВІЛЬНЕННЯ УКРАЇНИ

Вранці 29 серпня 1943р. війська Центрального фронту України вступили на територію України на Конопотському напрямі. Перерізавши залізницю Брянськ-Київ, війська просувалися вздовж залізничної магістралі Конопот-Бахмач-Ніжин і лівого берега Десни. У вересні 1943р. був звільнений повністю Донбас.

Радянські війська, вийшовши до Дніпра, відразу 22 вересня стали форсувати Дніпро під шквальним вогнем ворога. До кінця дня радянські частини міцно закріпилися на плацдармі на захід від Дніпра до 3,5 кілометрів. 14 жовтня частини, що наступали, повністю звільнили Запоріжжя. Відступаючи, окупанти підірвали будівлю Дніпрогесу, знищили все її устаткування, підірвали частину греблі. Жодна армія у світі не форсувала раніше настільки потужний водний

рубіж одразу на такому широкому фронті. Найбільш німецько-фашистське командування боялося прориву Червоної армії в районі Києва. 6 листопада війська 38-ої армії першого Українського фронту (командувач фронтом М. Ф. Ватутін, член військової ради фронту М. С. Хрущов) повністю ліквідували опір ворога під Києвом. 12 листопада був звільнений обласний центр України – Житомир. Звільнений плацдарм складав близько 230км по лінії фронту і 150 км в

глибину. Звідси радянські війська могли розгорнути наступ з метою звільнення всієї України. Звільнення Правобережної України і Криму було розпочате 24 грудня 1943 р. і завершене 24 травня 1944р. У середині жовтня 1944р. Червона армія повністю звільнила всю Радянську Україну.

Більше 3,5 мільйонів воїнів Радянської армії полягли за звільнення України.

За роки окупації гітлерівці знищили більше 5 мільйонів чоловік (понад 3,8 млн. мирних жителів і близько 1,5 млн. військовополонених), забрали до Німеччини 2,4 млн. людей. В Україні було спалено 714 міст, 28000 сіл, 16000 промислових підприємств, 872 радгоспи. Вивезено 7,6 млн. великої рогатої худоби, 3,3 млн. коней, 9,3 млн. свиней.

БОЙОВИЙ ШЛЯХ

54-а гвардійська Макиївська ордену Леніна Червонопрапорна, орденів Суворова і Кутузова стрілецька дивізія бере своє начало з 5-ої окремої стрілецької бригади, яка у жовтні 1941 року формувалась у Татарській АРСР м. Нурлате. За успішні бойові дії під час оборони Москви особовий склад бригади був нагороджений медаллю «За оборону Москви». У квітні 1942 року бригада була передислокована до м. Калязін Калінінської області, а 21 квітня 1942 року реорганізована у 119 стрілецьку дивізію. В серпні дивізія передається до складу 5-тої Танкової армії. За наказом Ставки Верховного Головнокомандування 22 жовтня 1942 року 5-а та була зарахована до складу Південно-Західного фронту. Командувач – генерал-лейтенант Ватутін М. Ф. Того ж дня дивізія залізницею була відправлена під Сталінград. 7 листопада дивізія зайняла оборону в районі хутора Калмиківський Серафимовицького району, замінивши інші частини.

Ранком 19 листопада 1942 року о 8.50 після 1,5-годинної артилерійської підготовки розпочався контрнаступ радянських військ під Сталінградом. Полки дивізії в результаті 30-хвилинного бою на своїх ділянках прорвали передній

край оборони ворога. За участь в оточенні і розгромі сталінградського угруповання фашистів дивізія була зарахована до складу сталінградських дивізій, а особовий склад нагороджений медаллю «За оборону Сталінграда». Одна із пам'ятних подій того часу – це 11 лютого 1943 року. Цього дня недалеко від передової, преклонивши коліна, гвардійці, що прийшли прямо з окопів, повторювали слова гвардійської клятви, приймаючи Гвардійський прапор.

У серпні 1943 року дивізія в складі 5-ої Ударної армії брала участь в боях за визволення Донбасу. Частини дивізії разом з іншими з'єднаннями 4 вересня визволили Іловайськ, а 5 вересня – Харцизьк. Переслідуючи ворога, обходячи ворожі укріплення, дивізія визволила ряд населених пунктів і вранці 6 вересня першою увірвалася в південно-західну частину Макиївки. За мужність і доблесть, проявлені в боях за визволення Донбасу, наказом Верховного Головнокомандувача дивізії 8 вересня 1943 року було присвоєно найменування «Макиївська».

Після завершення донбаської наступальної операції дивізія у складі 3-го гвардійського стрілецького корпусу переслідує ворога. За успішні бойові дії під час визволення Правобережної України дивізія нагороджена орденом

Червоного прапора. За зразкове виконання завдань командування в боях у ході визволення Миколаєва дивізія була нагороджена орденом Суворова 2 ступеня (квітень 1944 року); за успішне виконання завдань командування при визволенні м. Мінська – орденом Леніна (липень 1944).

З боями дивізія пройшла Білорусію, Польщу, Східну Прусію, брала участь у Берлінській і Празькій наступальних операціях. За зразкове виконання завдань командування у боях з німецькими загарбниками при розгромі німецьких військ під Кенігсбергом і проявлені при цьому доблесть і мужність дивізія нагороджена орденом Кутузова 2 ступеня (квітень 1945 року). Це був четвертий орден на бойовому прапорі дивізії.

За хоробрість, мужність і безстрашність, проявлені у боях за Батьківщину у роки Великої Вітчизняної війни, орденами і медалями СРСР нагороджено більше 10 тисяч солдат і офіцерів 54-ої гв.с.д., 4 присвоєно звання Героя Радянського Союзу, а 4 стали пойними кавалерами ордена Слави.

Кращі воїни дивізії 24 червня 1945 року у складі зведеного полку військ 1-го Українського фронту брали участь в Параді Перемоги у Москві на Красній площі.

Редакція газети: кафедра прикладної лінгвістики та етнології, тел. 2-50. Поштова скринька: кім. № 376.

Друкується на підставі рішення вченої ради. Протокол №6 від 27.01.2003 р.

Головний редактор: Намакштанська І.Є., завідувач кафедри прикладної лінгвістики та етнології, тел. 2-50.

Відповідальні за випуск: Ковальова Н.О., Лещенко Л.М.

Достовірність інформації покладена на відповідальних за випуск. Наклад 150 прим.